

maremus tibi tuoque monasterio curtem nomine A
Escutiolam cum ecclesiis, casis, terris, campis,
pratis, pascuis, silvis, salictis, arboribus pomife-
ris, fructiferis vel infructiferis diversi generis, pu-
teis, fontibus, rivis aquæ perennis, ac cunctis ad-
jacentibus suis cultis vel incultis una cum famu-
lis masculis et feminis ibidem vel ubique residen-
tibus, cum omnibus ad ipsam curtem generaliter
et in integro pertinentibus sitam in comitatu Ma-
tisonensi vel Eduensi, quam vir bonus Gaufredus
comes tam pro redemptione animæ suæ, quam
parentum suorum, per chartulæ seriem donavit
prædicto monasterio : nos vero inclinati tuis pre-
cibus, qui vicem apostolicam retinemus, et quibus
cura est omnium Ecclesiarum commissa, maxime
istius monasterii, quod juri subjectum est, ita B
confirmamus sicut supradictus Gaufredus comes
per chartulæ seriem supradicto monasterio dona-
vit : ut nullus homo parvus magnusve, vel cujus-
cunque dignitatis audeat vel præsumat contra hoc
nostrum privilegium in supradicta curte, vel in
aliis rebus ad ipsam curtem pertinentibus, inva-
sionem, vel molestiam, aut inquietudinem facere ;
sed ab ista præsentis decima indictione, ipsæ res
per nostram apostolicam auctoritatem secure et
quiete perpetualiter in eodem monasterio perman-
neant. Pro quo etiam sub divini judicii obtestatione
promulgantes decernimus, ut nullo ingenio aut
argumento auferre audeant ; potius autem jure
perpetuo in eodem venerabili monasterio, ut su-
perius affixum est, proficiant, et in potestate atque C
ditione Odonis abbatis, vel omnium successorum
suorum abbatum seu monachorum ibidem Deo
servientium permaneant disponenda atque possi-
denda. Si quis autem temerario ausu contra hu-
jus nostræ apostolicæ præceptionis seriem a nobis
promulgatam venire vel agere tentaverit, sciat se
domini nostri apostolorum principis Petri ana-
thematis vinculo innodatum, et cum diabolo et
ejus atrocissimis pompis, atque cum Juda tradi-
tore Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi in
æternum ignem concremandum, simulque et in
voraginem tartareumque chaos demersus cum
impiis deficiat. Qui vero pio intuitu custodes,
et obedientes, atque observantes hujus nostræ
salutiferæ præceptionis exstiterint, benedictio-
nis gratiam et cælestis retributionis æterna
gaudia a justo iudice Domino Deo nostro con-
sequi mereantur.

IV.

PRIVILEGIUM PRO EODEM MONASTERIO.

(Anno 937).

*S. Odoni abbati Cluniacensi et successoribus ejus
Savinias curtem assērit.*

[*Bullar. Cluniac.*, 3].

LEO episcopus, servus servorum Dei, ODONI ve-
nerabili abbati Cluniacensis monasterii, suisque
successoribus in perpetuum.

Desiderium quod religioso proposito et sancto-
rum locorum stabilitati pertinere monstratur, sine
aliqua est, Deo auctore, dilatione perficiendum ;
et quoties in quibusdam ejus utilitatibus commo-
disve noster assensus, et solitum apostolicæ auc-
toritatis exposcitur præsidium, ultro benignitatis
intuitu nos convenit subvenire, et ratum pro inte-
gra securitate ex ratione solidare, ut ex hoc, et ip-
sius venerabilis loci salus et indemnitas procuren-
tur, et nobis quoque lucri potissimum præmium
a conditore omnium Deo in sidereis arcibus præ-
scribatur. Igitur quia postulavit a nobis tua reve-
rentia quatenus confirmarem, tibi tuoque mo-
nasterio curtem quæ vocatur Cavinia cum casis
et vineis, seu terris et silvis, campis, pratis, pas-
cuis, salictis, arboribus pomiferis, fructiferis vel
infructiferis diversi generis, puteis, fontibus, rivis
aquæ perennis, ac cunctis adjacentibus suis cultis
vel incultis, una cum famulis masculis et feminis
ibidem, vel ubique residentibus, et cum omnibus
ad suprascriptam curtem, generaliter et integro
pertinentibus, sitam in comitatu Matisconensi,
quam piæ memoriæ Rodolphus pro redemptione
animæ suæ, atque parentum, fratrisque sui Hugo-
nis, per præcepti paginam donavit prædicto mo-
nasterio : nos vero inclinati precibus tuis, qui vi-
cem apostolicam retinemus, et quibus cura om-
nium ecclesiarum commissa est maxime istius mo-
nasterii quod juri sanctæ Romanæ atque aposto-
licæ ecclesiæ nobisque subjectum est, ita confir-
mamus, sicut per præceptum prædictus Rodul-
phus donavit supradicto monasterio, ut nullus
homo parvus magnusve, vel cujuscunque dignita-
tis, audeat vel præsumat contra hoc nostrum
apostolicum privilegium in supradicta curte, vel
in aliis rebus ad ipsam curtem pertinentibus, ali-
quam invasionem, vel molestiam, aut inquietudi-
nem facere : sed ab ista decima indictione, istæ
res per nostram apostolicam auctoritatem secure
et quiete perpetualiter in eodem monasterio per-
maneant : pro quo etiam sub divini judicii obtes-
tatione promulgantes decernimus, ut nullo inge-
nio aut argumento auferre audeant ; potius autem
jure perpetuo in eodem venerabili monasterio, ut
superius affixum est, proficiant et in potestate atque
ditione Odonis abbatis, vel omnium successorum
suorum abbatum, seu monachorum ibidem Deo
servientium permaneant disponenda atque possi-
denda. Si quis autem temerario ausu contra
hujus nostræ apostolicæ præceptionis seriem a nobis
promulgatam venire vel agere tentaverit, sciat se
Domini nostri apostolorum principis Petri anathe-
matis vinculo innodatum, et cum diabolo et ejus
atrocissimis pompis, atque cum Juda traditore Do-
mini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi in æter-
num ignem tartareumque chaos demersus, cum im-
piis deficit. Qui vero pio intuitu custodes et obe-
dientes atque observatores hujus nostræ salutiferæ
præceptionis exstiterint, benedictionis gratiam, et

eclestis retributionis æterna gaudia a justo iudice Domino Deo nostro consequi mereantur. Amen.

V.

LEONIS VII EPISTOLA AD GERHARDUM LAUREACENSEM ARCHIEPISCOPUM.

(Anno 937).

Pallium ad eum mittit.

[Apud Mansi, *Conc.* t. XVIII, 376].

LEO episcopus servus servorum Dei, reverendissimo et sanctissimo confratri nostro GERHARDO sancte Laureacensis Ecclesiæ archiepiscopo omnibus diebus vitæ tantum tue exhinc amodo.

(710) Si pastores ovium solem geluque pro gregis sui custodia die ac nocte ferre contenti sunt, et ne qua ex eis aut errando pereat, aut ferinis laniata morsibus rapiatur, oculis semper vigilantibus circumspectant; quanto sudore, quantaque cura debeamus esse pervigiles nos, qui pastores animarum dicimur, attendamus, et susceptum officium exhibere erga custodiam dominicarum ovium non cessemus, ne in die divini examinis pro nostra desidria ante summum pastorem negligentis reatus excruciet. Unde modo honoris reverentia sublimioris inter cæteros judicamus [judicamur, HARD.]. Pallium autem fraternitati tuæ ad missarum solemniam celebranda concedimus, quo tibi, non aliter Ecclesiæ tuæ privilegiis in suo statu manentibus, uti largimur, non solum in die consecrationis christi, ac sanctæ et venerandæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, seu in natalibus sanctorum apostolorum atque beati Joannis Baptiste, necnon in festivitibus sanctæ Dei genitricis Mariæ, simulque in Domini nostri Nativitatis die, pariterque in solemnitate Ecclesiæ tuæ die, et natalitio tuo die; verum etiam in consecratione episcoporum et presbyterorum, et quando a te synodus celebratur, si forte conventiculum illic fuerit neophytorum, qui ad fidem tua exhortatione sunt perducendi, necnon in festivitate sancti Stephani protomartyris, sanctique Laurentii, et illorum sanctorum qui corporaliter in tua requiescunt parochia, uti concedimus die, sicut a prædecessore nostro domino Gregorio hujus almæ sedis præsumptum est. In secretario vero tua fraternitas pallium induere debet, et ita ad missarum solemniam proficisci, et nihil tibi ausu, temeritate præsumptionis arrogare; ne, dum in exteriori habitu inordinante aliquid arripitur, ordinate etiam quæ licere poterant amittantur. Cujus quoniam indumenti honor modesta actuum vivacitate servandus est, hortamur ut et morum tuorum ornamenta convenient, quatenus auctore Deo recte utrobique possis esse conspicuus. Itaque vita tua filiis tuis sit regula: in ipsa, si qua fortitudo illis ingesta est, dirigant in ea quod imitentur aspiciant; in ipsa se

A semper considerando proficiant, ut tuum post Deum videatur esse beneficium quod vixerint. Cor ergo neque prospera, quæ temporaliter blandiuntur, extollant, neque adversa deiciant; sed quidquid illud fuerit, virtute patientiæ devincatur. Nullum apud te locum odia, nullum favor indiscretus inveniat. Benignum te sentiant boni, districtum mali cognoscant; insontem apud te culpabilem suggestio mala non faciat; nocentem gratia non excuset. Remissum te delinquentibus non ostendas, ne quod ultus non fueris, perpetrari permittas. Sit in te et boni pastoris dulcedo, sit et iudicii severa districtio, unum scilicet quod innocenter viventes foveat, aliud quod inquietos feriendo a pravitate compescat. Sed quod nonnunquam propositorum scelus, dum districtus malorum vult vindex existere, transit in crudelitatem correctio, iram iudicio refrena, et censura disciplinæ sic utere, ut et culpas ferias, et a dilectione personarum, quas corrigas, non recedas. Misericordem te, prout virtus patitur, pauperibus exhibe. Oppressis defensio tua subveniat, opprimentibus modesta correctio contradicat. Nullius faciem contra justitiam accipias, nullum quærentem justitiam despicias, custodia in te æquitatis excellat, ut nec divitem potentia sua aliquid extra viam apud vos suadeat rationis audere, nec pauperes de sua faciat humilitas desperare: quatenus Deo miserante talis possis existere qualem sacra lectio præcipit, dicens: *Oportet episcopum irreprehensibilem esse (I. Tim. III)*. Sed his omnibus salubriter uti poteris, si magistram charitatem habueris, quam qui secutus fuerit, a recto aliquando tramite non recedit. Ecce, frater charissime, inter multa alia, ista sunt sacerdotii, ista pallii: quæ si studiose servaveris, quod foris accepisti intus habes. Fidem autem quam in tuis epistolis breviter assignasti, licet latius explanare debueras, Redemptori tamen nostro gratias agimus, quod eam in ipsa brevitate ratam esse cognovimus. Sancta Trinitas fraternitatem vestram gratiæ suæ protectione circumdet, atque in timoris sui via nos dirigat, ut post hujus amaritudines ad æternam simul pervenire dulcedinem mereamur. Amen.

VI.

EPISTOLA LEONIS VII AD HUGONEM FRANCORUM REGEM ET MONASTERII S. MARTINI TURORENSIS ABBATEM.

(Anno 938).

Velat ne in B. Martini monasterium aditus detur mulieribus.

[Apud Mansi, *Conciliorum* tom. XVIII.]

LEO episcopus, servus servorum Dei, glorioso principi Francorum, filio nostro HUGONI videlicet abbati beatissimi Martini, et perpetuis successoribus in perpetuum.

(710) Confer epistolam Joannis XII ad Dunstanum Cantuar, archiepisc. infra suo loco. HARD.